

**O. prof. dr hab. Hugolin Helmut Langkammer OFM
(19 XII 1930 – 28 I 2021)**

Urodził się 19 grudnia 1930 r. w miejscowości Bobrek, w powiecie Bytom na Górnym Śląsku, jako syn Józefa i Marii z domu Tomiczek. Na chrzcie otrzymał imiona Helmut Teodor. Do szkoły podstawowej uczęszczał w Bobrku. W 1938 r. przyjął Pierwszą Komunię Świętą. Czas jego szkolnej edukacji przypadł na okres II wojny światowej i powojennych stalinowskich represji. W latach 1946-1950 uczył się w gimnazjum Collegium Seraphicum w Nysie – szkole prowadzonej przez Zakon Braci Mniejszych (franciszkanów) Prowincji Wrocławskiej pw. św. Jadwigi.

Po zdaniu egzaminu dojrzałości w 1950 r. wstąpił do Zakonu Braci Mniejszych Prowincji Wrocławskiej i przyjął imię zakonne Hugolin. Nowicjat odbył

w klasztorze w Borkach Wielkich. W latach 1951-1955 podjął studia filozoficzno-teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym Franciszkanów we Wrocławiu i Kłodzku. 18 grudnia 1955 r. przyjął w Częstochowie święcenia kapłańskie z rąk bpa Zdzisława Golińskiego. Na prymicyjnym obrazku umieścił zawołanie św. Franciszka – *Deus meus et omnia* („Bóg mój i wszystko moje“), które wyznaczyło szlak jego bogatej duchowo i intelektualnie drogi życiowej.

W 1959 r., po ukończeniu studiów teologicznych na Wydziale Teologicznym KUL, uzyskał tytuł magistra teologii, a w 1961 r. obronił rozprawę doktorską z teologii biblijnej zatytułowaną *Znaczenie mariologiczne tekstu Ewangelii św. Jana 19,25-27*, której promotorem był ks. prof. Feliks Gryglewicz. Dwukrotnie, w latach 1961-1963 oraz 1967-1970, pełnił funkcję rektora Wyższego Seminarium Duchownego Franciszkanów w Kłodzku, prowadząc od 1961 r. wykłady z biblistyki. W latach 1963-1966 odbył studia specjalistyczne w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie uzyskując w 1964 r. licencjat nauk biblijnych. W 1966 r. na podstawie rozprawy doktorskiej *Christus der Schöpfungsmittler. Die biblischen Texte und der Ursprung des Glaubens*, napisanej pod kierunkiem o. prof. Karla Prumma, z notą *summa cum laude* uzyskał tytuł doktora nauk biblijnych.

Po rocznych studiach biblijnych i archeologicznych w Ziemi Świętej powrócił do Polski i w 1967 r. rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W 1969 r. habilitował się na podstawie dorobku naukowego oraz rozprawy *Problematyka spłotu orzeczeń ktizeologicznych i soteriologicznych w chrystologii Nowego Testamentu*. Na wniosek Rady Wydziału Teologicznego KUL w 1975 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1982 r. uzyskał stanowisko profesora zwyczajnego. W 1977 r. przekształcił dotychczasową Szkołę Biblijną KUL w Instytut Nauk Biblijnych i w latach 1977-1986 był jego pierwszym dyrektorem. Angażował się też bardzo w pracę administracyjną uczelni. W latach 1975-1985 był prodziekanem, a w latach 1987-1993 dziekanem Wydziału Teologii KUL.

Oprócz pracy dydaktycznej na KUL prowadził również wykłady w seminarium zakonnym w Kłodzku, na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu (od roku 1970) i Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego (od roku 1996). W latach 1976-1988 był przez trzy kadencje przewodniczącym Ogólnopolskiej Sekcji Biblistów Polskich, organizując coroczne zjazdy wykładowców biblistyki. Był członkiem Stowarzyszenia Biblistów Polskich (SBP 200), a w 2010 r. został członkostwem honorowym SBP. Wygłaszał wykłady w Stanach Zjednoczonych, Niemczech, Anglii, Austrii, Belgii, Włoszech

i Francji. Był członkiem wielu prestiżowych stowarzyszeń naukowych w Polsce i za granicą, między innymi Towarzystwa Naukowego KUL oraz International New Testament Studies Societas.

W 1994 r. ,w uznaniu za całokształt pracy naukowej i dydaktycznej, o. prof. Hugolin Langkammer został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 2000 r. został odznaczony medalem Prezydenta Miasta Lublina i otrzymał indywidualną nagrodę Ministra Edukacji Narodowej za książkę *Bóg jako Ojciec w świetle Nowego Testamentu*. W 2018 r. został odznaczony Złotym Medalem Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, a w 2020 r. otrzymał okolicznościowy Medal 100-lecia istnienia KUL. Jego pasją była dyrygentura i muzyka, zwłaszcza gra na fortepianie i organach, a życiowa dewiza brzmiała: „Służyć innym i przekazać młodym to, co się dzięki łasce Bożej zdobyło”. W duchu franciszkańskim wykazywał także wielkie zamiłowanie do zwierząt, zwłaszcza psów.

Badania naukowe o. prof. H. Langkammera koncentrowały się na zagadnieniach wiary wczesnego Kościoła i teologii Nowego Testamentu, zwłaszcza hymnach chrystologicznych, listach Pawłowych, opisach męki Pańskiej, pneumatologii, antropologii, etyce i duchowości biblijnej. W jego dorobku naukowym jest ponad sto książek autorskich, także w językach obcych, oraz kilkaset artykułów naukowych. Wypromował 65 doktorów i kilkuset magistrów. Po przejściu na emeryturę w 2005 r. zamieszkał w klasztorze ojców franciszkanów we Wrocławiu-Karłowicach. Do końca swoich dni był otoczony przyjaźnią i szacunkiem swoich uczniów, których nieustannie inspirował do umiłowania Biblii i twórczości naukowej. Był wzorem pracowitości publikując książki i artykuły o tematyce biblijnej oraz udzielając się duszpastersko w rekolekcjach, misjach i konferencjach biblijnych. Od 2015 r. pisał regularnie artykuły biblijne do miesięcznika „Głos Św. Franciszka” pragnąc, by słowo Boże trafiło do jak największego grona czytelników.

Wśród książek opublikowanych w ostatnich miesiącach jego życia można wymienić: *Teologia biblijna Starego i Nowego Testamentu*, wyd. II, Poznań: Pallottinum, 2020; *Księga Syracha, Wstęp – przekład z oryginału – komentarz – ekskursy*, Poznań: Pallottinum, 2020; *Wyznanie wiary Kościoła jako program mojego życia chrześcijańskiego*, Opole: Wydawnictwo św. Krzyża, 2020; *Uwielbiamy tajemnicę wiary! Rozważania o Eucharystii w roku liturgicznym 2020 poświęconym Przenajświętszemu Sakramentowi*, Wrocław: W Misji, 2020; *Czarne chmury nad Rokiem Eucharystycznym*, Wrocław: W Misji, 2020, a także publikację współautorską z ks. J. Kobyłką, *Komentarz do Księgi*

Ozeasza, Opole: Wydawnictwo św. Krzyża, 2020. Tuż przed śmiercią ukończył Komentarz do Księgi Psalmów, swoisty cenny jego „testament”.

19 grudnia 2020 r. o. prof. Hugolin Langkammer przeżywał jubileusz 90. rocznicy urodzin i 65. rocznicy święceń kapłańskich. Z tej okazji Sekcja Nauk Biblijnych KUL przygotowała uroczysty numer *The Biblical Annals* poświęcony Jubilatowi, w którym umieszczono błogosławieństwo Ojca Świętego Franciszka i wiele listów gratulacyjnych. Po otrzymaniu tej Księgi Pamiątkowej Ojciec Profesor nie krył wielkiego wzruszenia i wdzięczności za pamięć oraz tak wiele ciepłych słów na temat jego osoby.

Ojciec prof. Hugolin Langkammer zmarł 28 stycznia 2021 r. w szpitalu we Wrocławiu w wieku 91 lat, przeżywszy w zakonie 71 lat. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 3 lutego 2021 r. w parafii św. Antoniego we Wrocławiu-Karłowicach. Mszy świętej pogrzebowej przewodniczył abp Józef Kupny, metropolita wrocławski, a w koncelebrze uczestniczyli bp Ignacy Dec, biskup-senior świdnicki, bp Andrzej Czaja, ordynariusz opolski, oraz kilkudziesięciu kapłanów zakonnych i diecezjalnych, w tym wielu biblistów z całej Polski. W homilii bp Andrzej Czaja podkreślił, że Zmarły był „mocarzem intelektu i wiary, które umiejętnie łączył od pierwszych dni swego życia. [...] Był nieprzeciętnym mocarzem słowa mówionego i słowa pisanego”. Zmarłego pożegnała wspólnota ojców franciszkanów, a także wspólnota Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu i Stowarzyszenia Biblistów Polskich. Po zakończonej Mszy świętej wierni mogli wziąć ze sobą ostatnie publikacje Ojca Profesora. Procesję do grobu i modlitwy na cmentarzu poprowadził bp Ignacy Dec, były rektor Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu.

Śp. o. prof. Hugolin Langkammer OFM został pochowany na cmentarzu zakonnym przy kościele parafialnym św. Antoniego we Wrocławiu-Karłowicach.

Ks. prof. dr hab. Mirosław S. Wróbel, SBP 92

Źródła:

1. J. Mazurek, *Langkammer Hugolin Helmut*, w: *Słownik polskich pisarzy franciszkańskich*, red. H. E. Wyczawski, Warszawa: Archiwum Prowincji Ojców Bernardynów 1981, s. 272-275.
2. A. Kiejza, *Ojciec Profesor Hugolin Langkammer*, w: *Wszystko czynię dla Ewangelii. Księga pamiątkowa ku czci O. Profesora Hugolina Langkammera OFM*, red. G. Witaszek, A. Paciorek, A. Kiejza, Lublin: Wydawnictwo KUL 2000, s. 1-4.
3. R. Rubinkiewicz, *Dorobek naukowy o. prof. Hugolina Langkammera OFM*, w: *Wszystko czynię dla Ewangelii. Księga pamiątkowa ku czci O. Profesora Hugolina Langkammera*

- OFM, red. G. Witaszek, A. Paciorek, A. Kiejza, Lublin: Wydawnictwo KUL 2000, s. 5-10.
4. M. S. Wróbel, *Osoba Ojca Profesora Hugolina Langkammera*, w: *Deus meus et omnia: Księga pamiątkowa ku czci o. prof. Hugolina Langkammera OFM w 50. rocznicę święceń kapłańskich*, red. M.S. Wróbel, Lublin: Wydawnictwo KUL 2005, s. 1-11.
 5. I. Dec, *Z dolnośląskiej karty działalności naukowo-dydaktycznej O. Prof. Hugolina Langkammera*, w: *Deus meus et omnia: Księga pamiątkowa ku czci o. prof. Hugolina Langkammera OFM w 50. rocznicę święceń kapłańskich*, red. M.S. Wróbel, Lublin: Wydawnictwo KUL 2005, s. 79-84.
 6. R. Prejs, *O. Hugolin Helmut Langkammer OFM*, w: *Dziekani Wydziału Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (1919-2009)*, Lublin: Wydawnictwo KUL 2009, s. 217-223.
 7. M. S. Wróbel, *Instytut Nauk Biblijnych*, w: *100 lat teologii na KUL*, red. S. Nowosad, J. Mastej, Lublin: Wydawnictwo KUL 2018, s. 27-42.
 8. „The Biblical Annals” Vol. 10 (67) no. 1-4 (2020): jubileuszowy numer wydany z okazji 90. rocznicy urodzin oraz 65. rocznicy święceń kapłańskich o. prof. Hugolina Langkammera.
 9. Wiadomości Prowincji Świętej Jadwigi Zakonu Braci Mniejszych 51/2021 nr specjalny poświęcony osobie śp. o. prof. Hugolina Langkammera OFM (PDF).